

Bryssel 13. maaliskuuta 2020
REV1 – korvaa 21. maaliskuuta 2018
annetun tiedonannon

TIEDONANTO SIDOSRYHMILLE

YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN ERO EUROOPAN UNIONISTA JA KASVIEN TERVEYTTÄ KOSKEVAT EU:N SÄÄNNÖT

Yhdistynyt kuningaskunta on 1. helmikuuta 2020 alkaen eronnut Euroopan unionista, ja siitä on tullut ns. kolmas maa¹. Erosopimuksessa² määrätään siirtymäkaudesta, joka päättyy 31. joulukuuta 2020.³ Siihen saakka Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa sovelletaan Euroopan unionin oikeutta sen kaikilta osin.⁴

Siirtymäkauden aikana EU ja Yhdistynyt kuningaskunta neuvottelevat uutta kumppanuutta koskevasta sopimuksesta, jossa määrätään erityisesti vapaakauppa-alueesta. Ei kuitenkaan ole varmaa, tehdäänkö tällainen sopimus ja tuleeko se voimaan siirtymäkauden päättyessä. Tällaiseen sopimukseen perustuva suhde olisi joka tapauksessa markkinoillepääsyä koskevien edellytysten osalta hyvin erilainen kuin tilanne, jossa Yhdistynyt kuningaskunta osallistuu sisämarkkinoihin⁵, EU:n tulliliittoon sekä arvonlisävero- ja valmisteveroalueeseen.

Sen vuoksi kaikkia asianomaisia ja erityisesti talouden toimijoita muistutetaan oikeudellisesta tilanteesta, jota sovelletaan siirtymäkauden päätyttyä (katso osa A). Tässä tiedonannossa selitetään myös eräitä eroa koskevia erosopimuksen määräyksiä (katso osa B), sekä Pohjois-Irlannissa siirtymäkauden päätyttyä sovellettavia sääntöjä (katso osa C).

¹ Kolmas maa on maa, joka ei ole EU:n jäsenvaltio.

² Sopimus Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä, jäljempänä 'erosopimus', EUVL L 29, 31.1.2020, s. 7.

³ Siirtymäkautta voidaan ennen 1. päivää heinäkuuta 2020 pidentää kerran enintään yhdellä tai kahdella vuodella (erosopimuksen 132 artiklan 1 kohta). Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus on toistaiseksi sulkenut pois tällaisen pidentämisen.

⁴ Lukuun ottamatta eräitä erosopimuksen 127 artiklassa määrättyjä poikkeuksia, joista millään ei ole merkitystä tämän tiedonannon kannalta.

⁵ Vapaakauppasopimuksessa ei määrätä etenkin sellaisista (tavaroiden ja palvelujen alalla sovellettavista) sisämarkkinoiden periaatteista kuin vastavuoroinen tunnustaminen, 'alkuperämaaperiaate' ja yhdenmukaistaminen. Vapaakauppasopimuksella ei myöskään poisteta tullimuodollisuuksia ja -tarkastuksia, jotka koskevat esimerkiksi tavaroiden alkuperää ja niihin sisältyviä tuotantopanoksia, eikä tuontiin ja vientiin sovellettavia kieltoja ja rajoituksia.

Neuvoja sidosryhmille

Tässä tiedonannossa mainittujen seurausten huomioon ottamiseksi sidosryhmiä neuvotaan erityisesti

- varmistamaan EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan välisessä kaupassa käytettävän puisen pakkausmateriaalin (kuten kuormalavojen) käsittely; ja
- mukauttamaan jakelukanavia erityisesti kun kasvien tuonti on kielletty tai siihen sovelletaan erityisiä rajoituksia.

A. OIKEUDELLINEN TILANNE SIIRTYMÄKAUDEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEEN

Siirtymäkauden päätyttyä kasvien terveyttä koskevia EU:n sääntöjä ei enää sovelleta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan⁶. Tällä on erityisesti seuraavat vaikutukset:

1. KASVIEN, KASVITUOTTEIDEN JA MUIDEN TAVAROIDEN TUONTI EU:HUN

Asetuksen (EU) 2016/2031⁷ 40 artiklan nojalla tiettyjen kasvien, kasvituotteiden ja muiden tavaroiden tuonti unioniin on kielletty. Kielletyt kasvit, kasvituotteet ja muut tavarat luetellaan täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2019/2072⁸ liitteessä VI.

Asetuksen (EU) 2016/2031 41 artiklan mukaan tiettyjä täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2019/2072 liitteessä VII lueteltuja kasveja, kasvituotteita ja muita tavaroita voidaan tuoda unioniin ainoastaan, jos kyseisessä liitteessä esitetyt erityiset vaatimukset täyttyvät. Näitä vaatimuksia voivat olla esimerkiksi kasvintuhoojasta vapaa alkuperämaa tai -alue taikka sertifiointimenetelmä, joka koostuu tarkastuksista, näytteenotosta, testauksesta, käsittelyistä tai muista toimenpiteistä, joilla on varmistettu aineiston olevan vapaa kyseessä olevasta kasvintuhoojasta.

Esimerkiksi:

- Lajin *Solanum* L. mukuloiden (myös ruokaperunoiden) ja niiden hybridien tuonti on periaatteessa kielletty⁹.
- Jos Yhdistyneestä kuningaskunnasta jälleenviedään unioniin muista kolmansista maista mahdollisesti peräisin olevia *Citrus*-, *Malus*- ja *Pyrus*-lajien hedelmiä, tuonti unioniin edellyttää kasvinterveystodistusta ja tuontiin sovelletaan erityisiä vaatimuksia siitä, että alkuperämaat, -alueet ja tuotantopaikat ovat vapaita

⁶ EU:n kasvinterveyssäädännön soveltamisesta Pohjois-Irlantiin ks. tämän tiedonannon C osa.

⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/2031, annettu 26 päivänä lokakuuta 2016, kasvintuhoojien vastaisista suojatoimenpiteistä (EUVL L 317, 23.11.2016, s. 4).

⁸ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2019/2072, annettu 28 päivänä marraskuuta 2019, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/2031 täytäntöönpanon yhdenmukaisten edellytysten vahvistamisesta kasvintuhoojien vastaisten suojatoimenpiteiden osalta (EUVL L 319, 10.12.2019, s. 1).

⁹ Täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2019/2072 liitteessä VI olevat 15–17 kohdat, joissa esitetään myös poikkeukset.

tietyistä tuhojista, sekä jäljitettävyydestä, virallisista tarkastuksista ja tutkimuksista, jotka liittyvät tuhoojien esiintymiseen¹⁰.

- Puinen pakkausmateriaali, riippumatta siitä, onko se tosiasiallisesti käytössä minkä tahansa tavaroiden kuljetuksessa, voidaan tuoda unioniin ainoastaan, jos se täyttää käsittelyä ja merkintöjä koskevat vaatimukset, jotka sisältyvät FAO:n kasvinsuojelutoimenpiteitä koskevaan kansainväliseen standardiin nro 15 ('ISPM 15')¹¹.

2. TUONTIA KOSKEVA VIRALLINEN VALVONTA

Asetuksen (EU) 2016/2031 72 artiklan mukaan täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2019/2072 liitteessä XI olevassa A osassa luetelluista kasveista, kasvituotteista ja muista tavaroista vaaditaan kasvinterveystodistus unionin alueelle tuomista varten. Kyseisen asetuksen liitteessä XII lueteltujen kasvien tuomiseen suoja-alueelle vaaditaan ylimääräiset kasvien terveyteen liittyvät takeet. Tämä koskee esimerkiksi tomaattien, granaattimienoiden, havupuiden erillisen kuoren tai useiden lajien tai havupuiden puun (esim. suvut *Platanus* L., *Populus* L.) tuontia Yhdistyneestä kuningaskunnasta tai sen kautta.

Useisiin hyödykkeisiin sovelletaan rajatarkastusasemilla virallista valvontaa asetuksen (EU) 2017/625¹² 47–64 artiklojen mukaisesti. Tämä koskee esimerkiksi melonien, viikunoiden, kahvimarjojen, teelehtien, parapähkinöiden, parsan, kurkkujen, keräkaalien ja sipuleiden tuontia Yhdistyneestä kuningaskunnasta tai sen kautta. Tiettyjen kasviluokkien tunnistustarkastuksia ja fyysisiä terveystarkastuksia voidaan kuitenkin harventaa komission asetuksessa (EY) N:o 1756/2004¹³ säädettyjen edellytysten mukaisesti.

Asetuksen (EU) 2016/2031 73 artiklan mukaan kaikilta muilta täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2019/2072 liitteessä XI olevassa B osassa luetelluilta kasveilta, kuten hedelmiltä, vihanneksilta ja leikkokukilta, joihin ei sovelleta erityisiä tuontivaatimuksia, vaaditaan myös kasvinterveystodistus unionin alueelle tuomista varten. Kyseisiin kasveihin sovelletaan asetuksen (EU) 2017/625 44–46 artiklojen säännöksiä, joissa määritetään tuonnin riskiperusteinen valvonta.

¹⁰ Täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2019/2072 liitteessä VII olevat 61, 64, 65 ja 66 kohdat.

¹¹ Asetuksen (EU) 2016/2031 43 artikla.

¹² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/625, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2017, virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista, jotka suoritetaan elintarvike- ja rehulainsäädännön ja eläinten terveyttä ja hyvinvointia, kasvien terveyttä ja kasvinsuojeluaineita koskevien sääntöjen soveltamisen varmistamiseksi (EUVL L 095, 7.4.2017, s. 1).

¹³ Komission asetus (EY) N:o 1756/2004, annettu 11 päivänä lokakuuta 2004, tietyille neuvoston direktiivin 2000/29/EY liitteessä V olevassa B osassa luetelluille kasveille, kasvituotteille ja muille tavaroille tehtävien kasvien terveystarkastuksien vähentämiseen tarvittaviin todisteisiin sekä vähentämisen tyyppiä ja tasoa koskeviin kriteereihin sovellettavista yksityiskohtaisista edellytyksistä (EUVL L 313, 12.10.2004, s. 6).

B. KESKEISET EROSOPIMUKSEN MÄÄRÄYKSET

Erosopimuksen 41 artiklan 1 kohdassa määrätään, että kaikki olemassa olevat ja yksilöllisesti tunnistettavissa olevat tavarat, jotka siirtymäkauden päättyessä oli saatettu laillisesti markkinoille unionissa tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa, voidaan edelleen asettaa saataville unionin tai Yhdistyneen kuningaskunnan markkinoilla, ja niitä voidaan siirtää näiden kaksien markkinoiden välillä, kunnes ne päätyvät loppukäyttäjälle.

Talouden toimijan, joka vetoaa kyseiseen määräykseen, on esitettävä asiakirjoihin perustuva näyttö siitä, että tavara saatettiin markkinoille unionissa tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa ennen siirtymäkauden päättymistä¹⁴.

Kyseisen määräyksen soveltamista varten 'markkinoille saattamisella' tarkoitetaan tavarantoimittajan ensimmäistä kertaa tapahtuvaa toimittamista markkinoille liiketoiminnan yhteydessä jakelua, kulutusta tai käyttöä varten joko maksua vastaan tai maksutta¹⁵. 'Tavarantoimittamisella jakelua, kulutusta tai käyttöä varten' tarkoitetaan sitä, että kahden tai useamman oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä tehdään olemassa olevasta ja yksilöllisesti tunnistettavissa olevasta tavarasta sen valmistusvaiheen jälkeen kirjallinen tai suullinen sopimus, joka koskee tavarantoimittajan omistusoikeuden tai minkä tahansa muun tavarantoimittajan kohdistuvan varallisuus- tai hallintaoikeuden siirtämistä, tai sitä, että tällaisesta tavarantoimittajan yhdelle tai useammalle oikeushenkilölle tai luonnolliselle henkilölle tarjous, joka koskee mainitun kaltaisen sopimuksen tekemistä.¹⁶

Esimerkki: *Solanum* L. -suvun mukulat, jotka Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautunut tuottaja on ennen siirtymäkauden päättymistä myynyt Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneelle tukkukauppiaille, voidaan edelleen tuoda Euroopan unioniin.

Tämä ei kuitenkaan rajoita tuontiin siirtymäkauden päättymisen jälkeen mahdollisesti sovellettavia kasvinsuojelualan valvontatoimia.

C. POHJOIS-IRLANNISSA SIIRTYMÄKAUDEN PÄÄTTYNYÄ SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖT

Siirtymäkauden päättymisen jälkeen sovelletaan Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevaa pöytäkirjaa.¹⁷ Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan soveltaminen edellyttää Pohjois-Irlannin edustajakokouksen määrääjain ilmaisemaa suostumusta. Ensimmäinen voimassaolojakso päättyy neljän vuoden kuluttua siirtymäkauden päättymisestä¹⁸.

Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan nojalla eräitä unionin oikeuden säännöksiä sovelletaan myös Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa Pohjois-Irlannin osalta. EU ja Yhdistynyt kuningaskunta ovat lisäksi sopineet

¹⁴ Erosopimuksen 42 artikla.

¹⁵ Erosopimuksen 40 artiklan a ja b alakohta.

¹⁶ Erosopimuksen 40 artiklan c alakohta.

¹⁷ Erosopimuksen 185 artikla.

¹⁸ Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 18 artikla.

Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevassa pöytäkirjassa, että siltä osin kuin unionin oikeuden säännöksiä sovelletaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa Pohjois-Irlannin osalta, Pohjois-Irlantia kohdellaan kuin se olisi jäsenvaltio.¹⁹

Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevassa pöytäkirjassa määrätään, että EU:n kasvinterveyslainsäädäntöä sovelletaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa Pohjois-Irlannin osalta.²⁰

Tämä tarkoittaa, että tämän tiedonannon A ja B osassa olevien Euroopan unionia koskevien viittausten on katsottava viittaavan myös Pohjois-Irlantiin, kun taas viittauksia Yhdistyneeseen kuningaskuntaan on pidettävä viittauksina yksinomaan Isoon-Britanniaan.

Tämä merkitsee muun muassa seuraavaa:

- Pohjois-Irlannista Euroopan unioniin kuljetettavat kasvit ja kasvituotteet eivät ole tuomista/maahantuontia (katso A osa edellä).
- Yhdistyneestä kuningaskunnasta Pohjois-Irlantiin kuljetettavat kasvit ja kasvituotteet ovat tuomista/maahantuontia (katso A osa edellä).
- Riskinhallintatoimenpiteitä (esim. suoja-alueet) toteutetaan Pohjois-Irlannissa EU:n kasvinterveyslainsäädännön perusteella.

Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevassa pöytäkirjassa Yhdistyneeltä kuningaskunnalta kuitenkin suljetaan Pohjois-Irlannin osalta pois mahdollisuus

- osallistua unionin päätöksentekoon ja päätösten valmisteluun²¹;
- aloittaa vastustamis-, suoja- tai välimiesmenettelyjä siltä osin kuin nämä menettelyt koskevat EU:n jäsenvaltioiden antamia tai toteuttamia teknisiä määräyksiä, standardeja, arviointeja, rekisteröintejä, todistuksia, hyväksyntöjä ja lupia.²²

EU:n kasvinterveyslainsäädäntöä käsittelevällä komission verkkosivustolla (https://ec.europa.eu/growth/industry/intellectual-property/patents/supplementary-protection-certificates_en) on yleistä tietoa kasveihin sovellettavasta EU:n lainsäädännöstä. Verkkosivustoja päivitetään tarpeen mukaan.

¹⁹ Erosopimuksen 7 artiklan 1 kohta yhdessä Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 13 artiklan 1 kohdan kanssa.

²⁰ Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 5 artiklan 4 kohta ja pöytäkirjan liitteessä 2 oleva 41 jakso.

²¹ Silloin kun tiedonvaihtoa ja keskinäistä kuulemista tarvitaan, se tapahtuu Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 15 artiklan nojalla perustetussa neuvoa-antavassa yhteisessä työryhmässä.

²² Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 7 artiklan 3 kohdan viides alakohta.

Euroopan komissio
Terveiden ja elintarviketurvallisuuden pääosasto